

Nota van Toelichting

I Algemeen

1. Doel en aanleiding

In dit besluit zijn een aantal wijzigingen van het Mijnbouwbesluit bij elkaar gebracht die te maken hebben met het toezicht op de naleving bij opsporing en winning van een delfstof. Het betreft het toezicht op het terugbrengen van water in de ondergrond, de verbetering van het toezicht op mijnbouwactiviteiten in verband met de veiligheid op zee, de beëindiging van het gebruik van een mijnbouwwerk na een opsporingsactiviteit en het toezicht op het stimuleren van de productie in een boorgat alsmede enkele verbeteringen en verduidelijkingen zoals de gegevensverstrekking bij seismisch onderzoek.

2. Onderwerpen

2.1 Concentratie toezicht op de naleving bij het terugbrengen van restanten van gewonnen grondwater, waaronder brijn

Water is van groot belang voor de tuinbouw, de industrie en waterleidingbedrijven. Met name in West-Nederland is er een kans op schaarste aan water door verzilting van het oppervlaktewater en het grondwater.

Een techniek om aan bruikbaar water te komen is deels verzilt, brak grondwater te winnen en bijvoorbeeld via omgekeerde osmose om te zetten in zoet water. Tijdens dit proces blijft zout(er) grondwater over. Dit als het ware ingedikte water wordt ook wel brijn genoemd. Brijn kan in de ondergrond worden teruggebracht naar een grondwaterlaag met een vergelijkbare waterkwaliteit. Hoe dieper het grondwater in de bodem zit, hoe meer mineralen het grondwater in het algemeen bevat. Om een laag met een vergelijkbare waterkwaliteit te bereiken is het meestal nodig is om brijn tot op een diepte van meer dan 100 meter in de ondergrond terug te brengen. Voorwaarde voor het in de ondergrond terugbrengen van brijn is dat aan het water geen stoffen zijn toegevoegd. Brijn bevat dus alleen een verhoogde concentratie van stoffen die zich al in het grondwater bevonden (zie de definitie van brijn in artikel I, onderdeel A door toevoeging van onderdeel g aan artikel 1 van het Mijnbouwbesluit).

Naast het winnen en behandelen van brak grondwater tot drinkwater door het concentreren van de resterende stoffen in brijn zijn er andere technieken om deels verzilt water te behandelen. Het is niet bezwaarlijk dat dit grondwater in diepere lagen in de ondergrond wordt teruggevoerd, indien aan dit grondwater geen stoffen zijn toegevoegd.

Voor het terugvoeren van water in de ondergrond, is het veelal nodig dieper dan 100 meter onder maaiveld te boren. Het boren is als activiteit in de Mijnbouwwet gereguleerd in verband met het belang voor de mijnbouw. Het belang van de bescherming van het milieu is bij een booractiviteit gereguleerd onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet milieubeheer. Bij het terugbrengen van water in de ondergrond, wordt het belang van de mijnbouw echter slechts in een beperkt aantal gevallen geraakt. Het is dan vanuit oogpunt van toezicht doelmatig om

slechts één bevoegd gezag te belasten met het toezicht op de naleving van voorschriften over het terugbrengen van water in de ondergrond. Om die reden wordt deze activiteit geheel ondergebracht bij het Activiteitenbesluit milieubeheer. Indien er een nader voorschrift voor het terugbrengen van water nodig zou zijn, kan daarin met artikel 2.1, vierde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer met een zogenoemd maatwerkvoorschrift worden voorzien, indien dat nodig is in verband met het gebruik van de diepere ondergrond in het betrokken gebied.

Dit wordt geregeld door een installatie voor het terugbrengen van water, dat is gebruikt voor de winning van water tot een diepte van 500 meter, niet langer aan te duiden als een mijnbouwwerk en uit te zonderen van het verbod van opslag zonder opslagvergunning. Deze grens op een diepte van 500 meter komt overeen met de grens die volgens artikel 2, eerste lid, onderdeel c, subonderdeel 1°, van het Mijnbouwbesluit geldt voor werken ten behoeve van het opslaan en terughalen van water ten behoeve van het opslaan van warmte of koude in de ondergrond (warmte koude opslag).

2.2 Toezicht op de naleving door het Staatstoezicht op de mijnen en de Kustwacht

Het Staatstoezicht op de mijnen is krachtens artikel 127 van de Mijnbouwwet belast met het toezicht op de naleving van regels gesteld voor het verrichten van verkenningsonderzoeken, het opsporen en winnen van delfstoffen en aardwarmte alsmede het opslaan van stoffen. Krachtens het Mijnbouwbesluit geldt voor diverse activiteiten dat voorafgaand aan de uitvoering van die activiteit een melding wordt gedaan bij het Staatstoezicht op de mijnen.

Naast het Staatstoezicht op de mijnen is de Kustwacht Nederland krachtens artikel 4, tweede lid, aanhef en onderdeel d, van het Besluit instelling Kustwacht belast met handhaving in het kader van onder meer de wetgeving met betrekking tot mijnbouw. Voor activiteiten van mijnbouwondernemingen, die het scheepvaartverkeer kunnen hinderen, zoals de uitvoering van verkenningsonderzoek is het onder de Kustwacht Nederland ressorterende Kustwachtcentrum aangewezen als instantie waarbij deze activiteiten gemeld worden (artikel 13 van het Mijnbouwbesluit). De in dat artikel opgenomen regeling blijkt echter niet voldoende te werken. De dagelijkse melding aan het Kustwachtcentrum van de uitvoering van verkenningsonderzoek geeft de directeur Kustwachtcentrum onvoldoende gelegenheid om tijdig te controleren of de personen die in een matig bevaren of een druk bevaren zeegebied het onderzoek uitvoeren voldoende bekwaam zijn in het gebruik van radar- navigatie- en telecommunicatieapparatuur en een goede uitrusting gebruiken, zoals de artikelen 16 en 17 van het Mijnbouwbesluit voorschrijven. Dit is in verband met de veiligheid op zee niet wenselijk.

Om de directeur Kustwacht in staat te stellen in matig en druk bevaren gebieden tijdig de bekwaamheid van het personeel en de wijze van uitrusting van de vaartuigen te controleren, wordt voorzien in een aanvulling op de informatie die wordt verstrekt bij de bestaande melding van het verkenningsonderzoek bij de inspecteur-generaal der mijnen. De aanvullende informatie heeft betrekking op de uitrusting van de vaartuigen met radar- navigatie- en telecommunicatieapparatuur en de bekwaamheid van het

personeel die deze uitrusting gebruiken. De inspecteur-generaal der mijnen geeft deze informatie met toepassing van artikel 2:3 van de Algemene wet bestuursrecht door aan de Kustwacht Nederland. Zo nodig kan de inspecteur-generaal een uitvoerder verplichten om medewerkers van de inspectie of de Kustwacht Nederland naar een vaartuig dat verkenningsonderzoek uitvoert of daarbij assisteert over te brengen, zoals bij de toezicht op de naleving bij mijnbouwactiviteiten al gebruikelijk is (wijziging in artikel I, onderdeel C, van artikel 10 van het Mijnbouwbesluit).

De directeur Kustwacht is op deze wijze tijdig op de hoogte van het verkenningsonderzoek en kan zo nodig contact opnemen met de onderzoeker over de te nemen veiligheidsmaatregelen. Met de wijziging in artikel I, onderdeel I, is er tevens in voorzien dat de directeur Kustwacht tijdig op de hoogte wordt gesteld van onderzoek van de zeebodem voorafgaand aan de plaatsing van een mijnbouwinstallatie, zodat het scheepvaartverkeer daarvan op de hoogte kan worden gesteld en zo nodig maatregelen getroffen kunnen worden. Melding van dit onderzoek aan de inspecteur der mijnen is in dit geval niet nodig.

2.3 Informatie over het winningsplan in overeenstemming met geldende voorschriften

Het winningsplan beschrijft de wijze van winnen (artikel 24, eerste lid, onderdeel c, van het Mijnbouwbesluit), zoals bijvoorbeeld het stimuleren van de productie van een delfstof in een boorgat. Dit plan wordt beoordeeld op de technische uitvoerbaarheid. Tot 1 juli 2005 bepaalde artikel 37, eerste lid, van de Mijnbouwwet dat de technische beoordeling aanleiding kon zijn tot het verlengen van de beoordelingstermijn voor instemming met het winningsplan en tot 1 oktober 2010 bepaalde artikel 38 van de Mijnbouwwet dat de instemming kon worden aangehouden in afwachting van een milieuvergunning. Nu een verlenging van de termijn van beoordeling of het aanhouden van de instemming niet meer mogelijk is en een instemming om die redenen niet kan worden geweigerd, is het mogelijk dat een aanvraag met een beschrijving van een winning die in strijd is met de algemene regels die voor de winning van een koolwaterstof krachtens het Mijnbouwbesluit zijn gesteld, niet kan worden aangehouden of geweigerd. Met de wijziging in artikel I, onderdelen E en P, van artikel 24, eerste lid, onderdeel c, respectievelijk artikel 113, eerste lid, onderdeel j, van het Mijnbouwbesluit is gesteld dat de te overleggen beschrijving van de voorgenomen wijze van winning niet in strijd mag zijn met de bij of krachtens het Mijnbouwbesluit geldende voorschriften voor de winning van een koolwaterstof, zoals de in de Mijnbouwregeling gestelde voorschriften voor werkprogramma's. Deze wijziging betekent niet dat er meer of andere gegevens worden verlangd dan gebruikelijk.

2.4 Informatie aan de toezichthouder over de beëindiging van het gebruik van een mijnbouwwerk na een opsporingsactiviteit

Voor het buiten gebruik stellen van mijnbouwwerken, die voor winning zijn bestemd is in de artikelen 39 en 40 van het Mijnbouwbesluit geregeld dat een sluitingsplan wordt ingediend. Een sluitingsplan is niet verplicht voor het buiten gebruik stellen van een mijnbouwwerk dat voor opsporingsactiviteiten is gebruikt. Een sluitingsplan voor

opsporingsactiviteiten is niet nodig geoordeeld, omdat voor het buiten gebruik stellen van het ondergrondse gedeelte van de mijnbouwinstallatie, het boorgat, algemene regels zijn gesteld krachtens de artikelen 72 en 73, onderdeel c, van het Mijnbouwbesluit en voor het bovengrondse gedeelte van de mijnbouwinstallatie van een mobiele installatie gebruik wordt gemaakt, die telkens weer op een nieuwe locatie ingezet en hergebruikt wordt. Niettemin is gebleken dat de toezichthouder in verband met het opruimen van bodembeschermende voorzieningen en eventuele bodemverontreiniging behoefte heeft aan een melding door de uitvoerder van de mijnbouwactiviteiten, dat de opsporingsactiviteiten zijn beëindigd. De invoeging van artikel 40a (nieuw) in artikel I, onderdeel G voorziet daarin. De melding wordt gedaan binnen een jaar nadat de opsporingsactiviteiten zijn beëindigd en geen winningsvergunning is verleend. In het geval een winningsvergunning wordt verleend, zal het terrein in gebruik blijven. Een termijn van een jaar is voldoende om duidelijkheid te verkrijgen over de verlening van een winningsvergunning en binnen die termijn de bodembeschermende voorzieningen en eventuele bodemverontreiniging te verwijderen. Bij de melding overlegt de uitvoerder een beschrijving van de werkzaamheden die zijn uitgevoerd. Onderdeel van die beschrijving zijn de maatregelen die zijn genomen om het terrein in de oorspronkelijke staat terug te brengen, zoals een melding als bedoeld in de artikelen 27 en 28 van de Wet bodembescherming waaruit blijkt dat de bodem voldoet aan de geldende voorschriften voor bodemkwaliteit.

2.5 Ontheffing voor plaatsing van een mijnbouwwerk in een kavelgebied voor windenergie op zee

De Wet windenergie op zee regelt de uitgifte van kavels voor het plaatsen van windturbines. Om te voorkomen dat de plaatsing van een mijnbouwinstallatie in een gebied met een windturbine of een toekomstige windturbine de veiligheid in gevaar brengt, voorziet artikel 45a in een verbod met een mogelijkheid van ontheffing op een wijze die overeenkomt met de ontheffing voor mijnbouwinstallaties in oefen- en schietgebieden (artikel 44) en gebieden die druk worden bevaren (artikel 45). In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel windenergie op zee is deze wijziging van het Mijnbouwbesluit aangekondigd (Kamerstukken II 2014/15, 34 058, nr. 3, blz. 24).

2.6 Informatie aan de toezichthouder over het stimuleren van de productie van een delfstof of aardwarmte in een boorgat

De mijnbouwregelgeving bevat een beperkt aantal bepalingen die mede betrekking hebben op het stimuleren van de productie van een delfstof of aardwarmte in een boorgat (onder meer afdeling 5.3 van het Mijnbouwbesluit over het aanleggen, gebruiken, onderhouden, repareren en buiten gebruik stellen van boorgaten en artikel 1.11.1, onderdeel b, onder 2, van de Mijnbouwregeling in samenhang met artikel 4 van het Mijnbouwbesluit over stimulaties).

Het doel van het stimuleren is het verhogen van de productie van delfstoffen of aardwarmte door verbetering van de doorstroombaarheid van het reservoir, zodat de delfstof of het warme water vanuit het reservoir naar de put kan stromen.

Het stimuleren van een voorkomen, ook wel reservoir genoemd, wordt doorgaans uitgevoerd door hydrofractureren of het blootstellen van het reservoir aan zuren. Het behandelen met zuren van de opvoerserie van de verbuizing, bijvoorbeeld om aanslag te verwijderen, of het herperforeren van de verbuizing zijn geen behandelingen van het reservoir en worden daarom niet als stimuleren aangemerkt.

Stimulatie wordt al sinds de jaren '60 van de vorige eeuw toegepast. Sindsdien zijn er in Nederland zo'n 170 boorgaten met het gebruik van zuren of hydrofracturering gestimuleerd. Tot nu toe levert de uitvoerder gegevens over stimulatie als onderdeel van het werkprogramma voor het aanleggen van een boorgat of het werkprogramma voor het repareren van een boorgat of put, een jaarwerkplan of een andere melding, zoals de melding voor het Besluit algemene regels milieu mijnbouw.

Nu stimulatie frequenter voorkomt en stimulatietechnieken het mogelijk maken warmte te winnen door diepe geothermie en gas te winnen uit schalies, is regulering van het gebruik van deze technieken als een zelfstandige activiteit wenselijk.

Met de wijziging in artikel I, onderdelen L, M en N is erin voorzien dat bij ministeriële regeling wordt voorzien in de inhoud van een specifiek op stimulatie van een boorgat of put gericht werkprogramma, de gegevens en bescheiden die daarbij worden overgelegd en de inhoud van de over te leggen rapporten. Voor een stimulatie van een boorgat of put aansluitend op de aanleg of reparatie van een boorgat of put wordt uitgevoerd, kan de uitvoerder ermee volstaan om de informatie over de stimulatiebewerking onderdeel te laten uitmaken van het desbetreffende werkprogramma voor de aanleg van een boorgat of reparatie van een boorgat, mits bij reparatie van de put of het boorgat rekening wordt gehouden met het voor stimulatie afwijkende tijdstip waarop het werkprogramma voor stimulatie aan de inspecteur-generaal der mijnen behoort te worden gezonden. Voor een stimulatiebewerking van een boorgat of put, die als een losstaande activiteit wordt uitgevoerd, betekent deze wijziging een verplichting tot het tijdig indienen van een separaat werkprogramma voor stimulatie.

2.7 Gegevensverstrekking verkenningsonderzoek

Het is verboden zonder vergunning van de Minister van Economische Zaken delfstoffen of aardwarmte op te sporen. Het opsporen van delfstoffen en aardwarmte begint met het uitvoeren van een verkenningsonderzoek. Dat onderzoek geeft informatie over de diepe ondergrond en de mogelijkheid dat zich in die ondergrond delfstoffen of aardwarmte bevinden. Deze informatie is ook van belang in het geval er op de plaats van het onderzoek naar verwachting geen delfstoffen of aardwarmte aanwezig zijn. Het is dan immers niet zinvol om verder onderzoek uit te voeren. Om een doelmatige exploratie van de diepe ondergrond te kunnen bevorderen en een overzicht te krijgen van de nationale voorraad aan delfstoffen en aardwarmte is het nodig dat de minister deze informatie centraal bijhoudt. Daartoe is in artikel 108 van het Mijnbouwbesluit bepaald dat zowel een opdrachtgever van een verkenningsonderzoek als een onderzoeker die voor eigen rekening een verkenningsonderzoek verricht aan de minister de resultaten van de geofysische, geochemische en geologische onderzoeken overlegt binnen een door de minister te bepalen termijn.

In de praktijk maakt de minister altijd gebruik gemaakt van de mogelijkheid om deze gegevens op te vragen. Met het vervangen van de door de minister te bepalen termijn in een vaste termijn van één jaar in de wijziging in artikel I, onderdeel O, van artikel 108 van het Mijnbouwbesluit wordt deze praktijk vastgelegd en de procedure vereenvoudigd. Deze wijziging leidt dan ook niet tot extra kosten voor degene die het verkenningsonderzoek verricht. Daarbij is van belang dat het verstrekken van gegevens door de digitale beschikbaarheid in de loop der jaren aanzienlijk eenvoudiger is geworden.

Om ondernemingen in staat te stellen van de gegevens gebruik te kunnen maken is in de wijziging in artikel I, onderdeel O, een onderscheid gemaakt tussen de bij het verkenningsonderzoek verkregen gegevens, de bewerking en de herbewerking van gegevens. Gegevens die bij een verkenningsonderzoek worden verkregen, ondergaan altijd een mate van bewerking, om deze voor seismische interpretatie te gebruiken. Artikel 108 van het Mijnbouwbesluit is niet alleen gericht op de ruwe, onbewerkte data, maar ook de bewerkte gegevens op basis waarvan analyses en interpretaties uitgevoerd kunnen worden. Ondernemingen die over deze gegevens beschikken passen na enige jaren met de door hun opgedane ervaring een herbewerking toe. Door in artikel 108 een onderscheid te maken tussen de ruwe data en de gegevens die na bewerking dan wel na herbewerking zijn verkregen, kan voor de verschillende gegevens worden gedifferentieerd in de termijnen inzake de vertrouwelijkheid. Bovendien kan met de vertrouwelijkheid rekening worden gehouden bij de bepaling bij ministeriële regeling van de mate waarin deze gegevens worden verstrekt. De bestaande regeling zal in samenhang met dit besluit worden gezien om in voldoende mate de vertrouwelijkheid van de door de mijnbouwonderneming gebruikte onderzoeksmethoden te waarborgen.

2.8 Verlenging termijn niet openbaarmaking verkenningsonderzoek

Gegevens die zijn verkregen bij het opsporen en winnen van delfstoffen of het opslaan van stoffen worden eerst na het verloop van een termijn openbaar gemaakt. Voor verkenningsonderzoeken als bedoeld in artikel 108 geldt volgens artikel 116, tweede lid een termijn van vijf jaar, voordat de gegevens openbaar worden gemaakt. Gegevens worden bewerkt en herbewerkt met door de onderneming verkregen expertise. Om te voorkomen dat een onderneming onvoldoende gelegenheid heeft om de met een bewerking of herbewerking verkregen informatie een opsporings- of winningsactiviteit te ondernemen is het nodig dat de termijn van vertrouwelijkheid voldoende lang is.

Bij de inwerkingtreding van het Mijnbouwbesluit op 1 januari 2003 is in artikel 177 in afwijking van artikel 116, tweede lid, van het Mijnbouwbesluit bepaald dat voor alle gegevens, dus ook de gegevens na een bewerking of herbewerking, bij de inwerkingtreding waren verkregen, een termijn van tien jaar bleef gelden, derhalve tot 1 januari 2013. Nu deze termijn is verstreken en het nodig is voor het overzicht in de nationale voorraad aan delfstoffen en aardwarmte dat binnen een jaar na een verkenningsonderzoek de resultaten worden verstrekt, blijkt de termijn van vijf jaren na de verstrekking van gegevens, bedoeld in artikel 116, tweede lid, voor bewerkingen

en herbewerkingen te kort te zijn. Met de wijziging in artikel I, onderdeel Q, eerste lid, van artikel 116, tweede lid, van het Mijnbouwbesluit wordt deze termijn verlengd tot tien jaren.

De termijn van vijf jaren, bedoeld in artikel 116, tweede lid, is niet alleen te kort voor ondernemingen die een bewerking of herbewerking uitvoeren, maar ook voor ondernemingen die verkenningsonderzoeken uitvoeren zonder een opsporings-, winning-, of opslagvergunning voor het onderzochte gebied of zonder een opdracht van een houder van een opsporings-, winning-, of opslagvergunning. Dergelijke commerciële onderzoeken (ook wel 'spec surveys' genoemd) vinden doorgaans plaats in gebieden waarvoor geen opsporings-, of winning-, of opslagvergunningen zijn verleend. Voor deze niet-exclusieve surveys geldt dat deze in de vrije markt worden verkocht. Degene die het onderzoek verricht, probeert andere bedrijven te interesseren om met de resultaten van de spec survey nader onderzoek in deze (open) gebieden te doen. Hij neemt een risico door in gebieden waarvoor nog geen vergunningen zijn afgegeven seismisch onderzoek te verrichten. Voor het terugverdienen van de kosten van dit onderzoek is tijd nodig. Wanneer de gegevens binnen de normale termijn van vijf jaar openbaar worden, zullen andere bedrijven eerder genegen zijn om die termijn af te wachten, dan dat zij de gegevens aankopen. Zij kunnen de seismische gegevens namelijk na die tijd om niet verkrijgen. Dit is een belemmering voor bedrijven om zonder opdracht te investeren in seismisch onderzoek in gebieden waar nog geen of weinig opsporingsactiviteiten zijn. Een langere termijn voor het beschermen van de gegevens biedt een betere voorwaarde voor het voor eigen rekening en risico uitvoeren van seismische onderzoeken. De beschikbaarheid van seismische gegevens maakt het voor nieuwe partijen aantrekkelijk maken om nader onderzoek te doen naar deze nog niet vergunde gebieden. Daarmee bevorderen spec surveys het onderzoek naar kleine velden en de kennis van de ondergrond. Bij het bepalen van de termijn voor openbaarmaking is gekeken naar landen in de regio met veel offshore activiteiten, zoals het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen. In deze landen geldt een termijn van 10 jaar voor alle onderzoeksgegevens. In andere landen worden deze gegevens of niet vrijgegeven (bijvoorbeeld Duitsland) of is er flexibiliteit om de gegevens in individuele gevallen, zoals bij een spec survey, later vrij te geven. Wanneer degene die het onderzoek verricht geen opsporings- of winning-, of opslagvergunning heeft en de onderzoeksresultaten tegen een redelijke vergoeding voor een ieder verkrijgbaar zijn (het derde lid (nieuw)), worden deze gegevens 10 jaar na de uitvoering van het verkenningsonderzoek openbaar op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (wijziging in artikel I, onderdeel Q, tweede en derde lid, van artikel 116 van het Mijnbouwbesluit).

3. Effecten en regeldruk

3.1 Regeldrukkosten

3.1.1 Verstrekken van informatie over bekwaamheid in gebruik van en uitrusting met navigatie- en telecommunicatieapparatuur (artikel 10)

De wijziging van artikel 10 regelt dat er voorafgaand aan een verkenningsonderzoek informatie wordt verstrekt over de bekwaamheid en ervaring van de persoon die met navigatie- en telecommunicatieapparatuur contact houdt met het overige scheepvaartverkeer en over de uitrusting die daarbij gebruikt wordt. In Nederland wordt enkele keren per jaar verkenningsonderzoek verricht in matig of druk bevaren wateren. De aanvullende gegevens zijn beperkt van omvang en eenvoudig beschikbaar. De administratieve lasten worden ingeschat op maximaal €50 per melding. Per jaar gaat het dan om €100,-- tot €150,-- aan administratieve lasten.

3.1.2 Vervallen opslagvergunning voor terug te voeren water na het winnen van grondwater (artikel 28, onderdeel g)

Met de toevoeging van onderdeel g in artikel 28 van het Mijnbouwbesluit is het verbod van opslag van grondwater zonder opslagvergunning en de verplichting om een opslagplan in te dienen, vervallen, indien het water dat resteert na het winnen van grondwater, wordt teruggevoerd tot een diepte van maximaal 500 meter. Dit is een verlichting van de administratieve lasten voor waterwinbedrijven en glastuinbouwbedrijven die op deze wijze zoet water willen winnen. Het winnen en behandelen van brak grondwater en het terugvoeren van een deel van dit grondwater in diepere lagen (dieper dan 100 meter) komt nu nog niet vaak voor. Voor drinkwater gaat het naar schatting om maximaal drie vergunningen per jaar. Bij de glastuinbouw speelt het op dit moment nog niet concreet. Afhankelijk van de resultaten van de lopende proeven zou dat in de toekomst kunnen toenemen. De administratieve lasten van het aanvragen van een opslagvergunning en het opstellen van een opslagplan zijn relatief hoog. Voor waterwinbedrijven worden deze lasten geschat op € 15.000,-- per geval. Het totaal aan bespaarde administratieve lasten wordt geschat op € 45.000,- .

3.1.3 Melding buiten gebruik stellen mijnbouwwerk na opsporing (artikel 40a)

In Nederland worden op land gemiddeld 8 opsporingsboringen per jaar gedaan. Dit leidt gemiddeld één keer per jaar niet tot winning op de betreffende locatie. Het betreffende terrein zal in dat geval weer in de oorspronkelijke staat moeten worden teruggebracht. Dit is op zichzelf niet nieuw. Nieuw is dat dit op grond van het Mijnbouwbesluit aan het Staatstoezicht op de mijnen wordt gemeld en ook welke informatie daarbij moet worden verstrekt. De administratieve lasten hiervan worden geschat op € 1800,-- per locatie. Het totaal aan administratieve lasten bedraagt € 1800,- .

3.1.4 Ontheffing voor plaatsing van een mijnbouwwerk in een kavelgebied voor windenergie op zee (artikel 45a)

Op het Nederlands deel van de Noordzee worden gemiddeld zo'n vijftien mijnbouwinstallaties per jaar geplaatst. Uit het meest recente jaarverslag 'Delfstoffen en aardwarmte in Nederland' over 2013 blijkt dat er in 2013 zestien boringen zijn gedaan (Kamerstukken II 2014/15, 34 000 XIII, nr. 145). De huidige praktijk voor het verlenen van ontheffingen op grond van de bestaande artikelen 44 en 45 laat zien dat dit een relatief eenvoudige procedure is, die binnen vier tot acht weken wordt

afgerond. De administratieve lasten hiervan per ontheffing worden geschat op € 600,- per ontheffing (10 uur maal € 60,- per uur). De kans dat een mijnbouwinstallatie wordt geplaatst in een gebied waarvoor een voorbereidings- of kavelbesluit voor windenergie op zee geldt, is klein. Als dit twee keer per jaar voorkomt, bedraagt het totaal aan administratieve lasten € 1200,-.

3.1.5 Melding uitvoeren onderzoek voorafgaande aan het plaatsen van een mijnbouwinstallatie (artikel 48)

Op het Nederlandse deel van het continentale plat wordt gemiddeld 15 keer per jaar een onderzoek gedaan voor de plaatsing van een mijnbouwinstallatie. Dit is op zichzelf niet nieuw. Nieuw is dat dit op grond van het Mijnbouwbesluit aan de directeur Kustwacht wordt gemeld. De administratieve lasten van deze melding worden geschat op €50,- . Het totaal aan administratieve lasten bedraagt € 750,-.

3.1.6 Overleggen van gegevens na beëindiging van een verkenningsonderzoek (artikel 108)

De wijziging van artikel 108 sluit aan bij de bestaande praktijk. Het verstrekken van gegevens vindt nu plaats op verzoek van Onze Minister en door de wijziging is er een directe verplichting om de gegevens te verstrekken. TNO, bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de TNO-wet, maakt altijd gebruik van de mogelijkheid om gegevens op te vragen. De wijziging leidt daardoor niet tot extra kosten. Overigens is de verstrekking van gegevens in de loop der jaren aanzienlijk eenvoudiger geworden doordat gegevens tegenwoordig digitaal beschikbaar zijn.

3.1.7 Langere periode vertrouwelijkheid gegevens verkenningsonderzoek (artikel 116)

De wijziging van artikel 116 leidt niet tot een wijziging van administratieve lasten. De wijziging leidt in enkele gevallen tot een langere termijn van vertrouwelijkheid van gegevens van degene die verkenningsonderzoek verricht zonder over een opsporings- of winningsvergunning of vergunning voor opslag te beschikken; dit is in het voordeel van bedrijven die niet exclusief verkenningsonderzoek uitvoeren. Het kan ertoe bijdragen dat er meer verkenningsonderzoek zal plaatsvinden, zodat op langere termijn mogelijk meer opsporings- en winningsactiviteiten zullen worden verricht.

3.2 Overige effecten op bedrijven

De wijzigingen in het Mijnbouwbesluit hebben geen gevolgen voor de nalevingskosten en toezichtslasten.

3.3 Vaste verandermoment

Dit besluit treedt niet op een vast verandermoment in werking. De reden hiervan is dat dit besluit onduidelijkheden wegneemt bij het uitoefenen van het toezicht op zowel de veiligheid op zee als de veiligheid bij de uitvoering van mijnbouwactiviteiten alsmede ongewenste nadelen voor bedrijven voorkomt bij waterwinning en de openbaarmaking van gegevens van verkenningsonderzoek. Hiermee voldoen alle wijzigingen aan de

uitzonderingen in aanwijzing 174, vierde lid, onderdelen a en c, van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

Om toezichthouders en belanghebbenden in staat te stellen de uitvoering in te richten treedt dit besluit op de eerste dag van de tweede kalendermaand na de bekendmaking in werking.

4. Notificatie

II Artikelsgewijs

Artikel I, onderdelen A, B (artikel 2, eerste lid, onderdeel c, subonderdeel 3° (nieuw)) en F (artikel 28, onderdeel g)

Artikel I, onderdeel B regelt door wijziging van artikel 2, eerste lid, onderdeel c, van het Mijnbouwbesluit dat het zonder toevoeging van stoffen terugvoeren van grondwater en brijn (zie artikel I, onderdeel A) niet meer onder het begrip mijnbouwwerk is gedefinieerd. Dit terugvoeren van grondwater en brijn is met artikel I, onderdeel F door toevoeging van onderdeel g aan artikel 28 uitgezonderd van het verbod om stoffen op te slaan zonder vergunning, bedoeld in artikel 25, tweede lid, van de Mijnbouwwet. Hiermee vervalt tevens de verplichting om een winningsplan als bedoeld in artikel 34, tweede lid, in samenhang met artikel 39, eerste lid, onderdeel b, van de Mijnbouwwet bij de minister in te dienen. Het toestaan van het in de ondergrond brengen van grondwater of brijn zonder vergunning (zie artikel 28, aanhef) staat niet in de weg aan de toepassing van de artikelen 2.2 en 3.90 van het Activiteitenbesluit milieubeheer, waarbij in maatwerkvoorschriften kan worden voorzien.

Artikel I, onderdelen A, C en K

Het Mijnbouwbesluit vermeldt in de artikelen 13, 82, tweede lid, 87, tweede lid, 88, eerste lid, en 100, derde lid, van het Mijnbouwbesluit dat een activiteit bij de Kustwacht Nederland gemeld wordt. De begrippen Kustwacht Nederland en Kustwachtcentrum zijn in het Mijnbouwbesluit opgenomen met de wijziging in artikel I, onderdeel A, van artikel 1 van het Mijnbouwbesluit. De taken van de Kustwacht zijn thans geregeld in een regeling van de Minister van Infrastructuur en Milieu en de Minister van Defensie, het Besluit instelling Kustwacht, vastgesteld in overeenstemming met het Kabinetbesluit van 10 maart 2006 betreffende de Kustwacht in Nederland (Kamerstukken II, 2005/06, 30490, nr. 1, van 13 maart 2006).

De wijziging in artikel I, onderdeel C, houdt in dat de onderzoeker die een verkenningsonderzoek uitvoert aan de inspecteur-generaal der mijnen aanvullende informatie verstrekt over de bekwaamheid van de personen die contact houden met het Kustwachtcentrum (toevoeging van onderdeel e, onder 1°) en de door deze personen te gebruiken radar- navigatie- en telecommunicatieapparatuur (toevoeging van onderdeel e, onder 2°). De toevoeging van onderdeel f betekent dat deze informatie ook wordt verstrekt over het personeel en de uitrusting aan boord van de vaartuigen die het verkenningvaartuig dat het onderzoek uitvoert in een druk bevaren water begeleiden. Deze informatie wordt samen met andere informatie over vaartuigen die al volgens artikel 10, eerste lid, wordt verstrekt ten minste vier weken van tevoren aan de inspecteur-generaal der mijnen overgelegd. Het kan voorkomen dat op dat moment nog niet alle informatie over het personeel en de te gebruiken radar- navigatie- en telecommunicatieapparatuur voorhanden is. Onze Minister kan in dat geval instemmen met het overleggen van deze informatie op een later tijdstip voorafgaande aan het verkenningsonderzoek (tweede lid (nieuw)).

Met de wijziging in artikel I, onderdeel I, draagt de uitvoerder er zorg voor dat de directeur Kustwacht twee weken voor de uitvoering van onderzoek naar de plaatsing van een mijnbouwinstallatie van dat onderzoek op de hoogte wordt gesteld.

Artikel I, onderdelen B (artikel 2, eerste lid, onderdeel c, subonderdeel 2°), D en F (artikel 28, onderdeel f) P, eerste lid, en Q, vierde lid

De wijzigingen in deze onderdelen zijn van technische aard.

Met artikel I, onderdeel D, is in artikel 20 verduidelijkt welke gebieden bij ministeriële regeling aangewezen kunnen worden als gebied, waarin verkenningsonderzoek verboden is. Het is thans gebruikelijk om "de rede van Hoek van Holland" aan te duiden als "aanloopgebied Hoek van Holland".

De wijziging van artikel 28, onder f, van het Mijnbouwbesluit in artikel I, onderdeel F heeft betrekking op de zinsnede "de drinkwatervoorziening als bedoeld in de Waterleidingwet". Deze wet is per 1 juli 2011 ingetrokken en vervangen door de Drinkwaterwet. De verwijzing is gecorrigeerd.

Onderdeel P, eerste lid, wijzigt de uiterste datum van indiening, genoemd in artikel 113, eerste lid, aanhef, van het jaarlijkse rapport van de uitvoerder over de voorkomens van delfstoffen en de winbare hoeveelheden. Deze datum sluit aan bij de praktijk om dit rapport voor de eigen mijnbouwonderneming kort na 1 januari op te stellen en kort daarna aan de Minister van Economische Zaken te verstrekken. Het rapport wordt op een uniforme wijze vastgesteld volgens een door de industrie gehanteerde standaard, het Petroleum Resources Management System. Deze uniforme werkwijze maakt het mogelijk om de datum van 15 maart te vervroegen naar 1 februari, zodat de Minister van Economische Zaken eerder over deze gegevens beschikt voor de jaarlijkse rapportage over de aanwezigheid van delfstoffen en aardwarmte in Nederland.

De wijziging in onderdeel Q, vierde lid, is een correctie van de verwijzing naar artikel 113. Anders dan uit de verwijzing blijkt worden bij de gegevens, bedoeld in artikel 113, geen monsters verstrekt.

Artikel I, onderdelen E en P, tweede lid

De wijzigingen in artikel I, onderdelen E en P, tweede lid, van artikel 24, eerste lid, onderdeel c, respectievelijk artikel 113, eerste lid, onderdeel j, van het Mijnbouwbesluit voorkomen dat een aanvraag om instemming met een winningsplan niet geweigerd kan worden in het geval een aanvrager bij de aanvraag een beschrijving overlegt die in strijd is met bij of krachtens het Mijnbouwbesluit geldende voorschriften voor de winning van een koolwaterstof, zoals voorschriften over het werkprogramma voor het stimuleren van een put.

Artikel I, onderdeel G

Met de invoeging van artikel 40a (nieuw), eerste lid is voorzien in een melding aan de inspecteur-generaal der mijnen na het geheel of gedeeltelijk buiten gebruik stellen van een mijnbouwwerk dat voor opsporing is bestemd. Het gedeeltelijk buiten gebruik stellen kan aan de orde zijn wanneer er meerdere putten zijn in een mijnbouwwerk en

slechts een deel daarvan buiten gebruik wordt gesteld. Ook in zo'n geval is een melding van het buiten gebruik stellen vereist. Een melding is niet vereist, indien een winningsvergunning is verleend. De melding wordt gedaan binnen een termijn van een jaar na beëindiging van de opsporing. Deze termijn vangt in ieder geval aan, indien duidelijk is dat de opsporing beëindigd is, omdat een aanvraag om verlening van een winningsvergunning is afgewezen (tweede lid).

Het derde lid van artikel 40a (nieuw) verwijst naar de onderdelen a tot en met e van artikel 40 waarin een beschrijving van de werkzaamheden, genomen maatregelen en de toestand van het terrein is voorgeschreven. Hiermee legt de uitvoerder van de opsporing vast wat de eindtoestand van het terrein is en waarheen afvalstoffen, grond en andere materialen zijn afgevoerd.

Artikel I, onderdelen H, I en J (artikel 45a, vierde lid (nieuw))

In verband met de invoeging van artikel 45a (nieuw) is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de artikelen 44, 45 en 45a met elkaar in overeenstemming te brengen door de wijzigingen in onderdeel H, eerste lid en onderdeel I, eerste en tweede lid, door uitbreiding van de weigeringsgronden van de ontheffing met het begrip veiligheid en uitbreiding van het begrip mijnbouwinstallatie met de veiligheidszone, bedoeld in artikel 43 van de wet.

De wijzigingen in onderdeel H, tweede lid, onderdeel I, derde lid en onderdeel J met betrekking tot artikel 45a, vierde lid regelen dat op de ontheffingen, die krachtens het derde lid van de artikelen 44, 45 en 45a worden verstrekt de positieve fictieve beschikking niet van toepassing is. Reden hiervan is dat bij de invoering van de Dienstenwet het plaatsen van een mijnbouwinstallatie als bedoeld in de artikelen 44, eerste lid, en artikel 45, eerste lid, en derhalve artikel 45a, eerste lid (nieuw) geïdentificeerd is als een dienst. De ontheffingen die daartoe worden verleend op grond van artikel 44, tweede lid, artikel 45, tweede lid, van het Mijnbouwbesluit, en derhalve artikel 45a, tweede lid, (nieuw) zijn daarbij gekwalificeerd als een vergunningstelsel in de zin van de Dienstenwet. Artikel 28, eerste lid, van de Dienstenwet voorziet in de toepasselijkheid van de Lex Silencio Positivo (hierna: LSP), de positieve fictieve beschikking, bedoeld in paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht, voor vergunningstelsels die betrekking hebben op diensten, zoals het plaatsen van een mijnbouwinstallatie. Artikel 28, eerste lid, van de Dienstenwet voorziet in de mogelijkheid dat de LSP niet van toepassing wordt verklaard in het geval de richtlijn, bedoeld in artikel 1 van de Dienstenwet, te weten richtlijn 2006/123/EG, de dienstenrichtlijn, in die mogelijkheid voorziet, zoals bij een dwingende reden van algemeen belang.

Bij de verlening van een ontheffing op grond van artikel 44, tweede lid, gaat het om werkzaamheden voor het plaatsen van een mijnbouwgebied in de veiligheidszone van oefen- en schietgebieden van het Ministerie van Defensie. Het vereiste van een ontheffing is noodzakelijk om risico's voor veiligheid te toetsen. Bij het verlenen van de ontheffing worden nauwkeurige afspraken gemaakt voor de planning van militaire oefeningen en schietoefeningen. Verder worden maatregelen getroffen ten behoeve

van de veiligheid van zowel de werknemers die de installatie plaatsen als de aanwezige medewerkers van Defensie.

Met de LSP bestaat de kans dat een ontheffing van rechtswege wordt verleend zonder beperkingen en voorschriften. Dit kan bij uitoefening van de ontheffing tot onherstelbare gevolgen leiden qua omvang en effect op de openbare veiligheid en de volksgezondheid. Met de toevoeging in onderdeel H van een vierde lid aan artikel 44 wordt de positieve fictieve beschikking, bedoeld in artikel 28, eerste lid, van de Dienstenwet in samenhang met paragraaf 4.1.3.3, van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing verklaard om reden van bescherming van de volksgezondheid en de openbare veiligheid. Dit zijn dwingende redenen van algemeen belang als bedoeld in de dienstenrichtlijn.

Bij de verlening van een ontheffing op grond van artikel 45, tweede lid, en **artikel 45a** gaat het om werkzaamheden voor het plaatsen van een mijnbouwinstallatie in een druk bevaren scheepvaartgebied, **respectievelijk in de nabijheid van een windturbine**. Het vereiste van een ontheffing is noodzakelijk om risico's voor de veiligheid te toetsen. De plaatsing van installaties mag de scheepvaart, **respectievelijk de elektriciteitsopwekking niet hinderen of in gevaar brengen**.

Toepassing van de LSP betekent dat de kans bestaat dat er een vergunning van rechtswege wordt verleend zonder beperkingen en voorschriften, die bij uitoefening leidt tot onherstelbare gevolgen qua omvang en effect op de openbare veiligheid en de volksgezondheid. Met de toevoeging in onderdeel H van een vierde lid aan artikel 45 en het vierde lid in artikel 45a (nieuw) wordt de positieve fictieve beschikking, bedoeld in artikel 28, eerste lid, van de Dienstenwet in samenhang met paragraaf 4.1.3.3, van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing verklaard om reden van bescherming van de volksgezondheid en de openbare veiligheid. Dit zijn dwingende redenen van algemeen belang als bedoeld in de dienstenrichtlijn.

Artikel I, onderdelen L, M en N

De informatie die over het werkprogramma voor het stimuleren van een put wordt overgelegd, kan met de wijziging in artikel I, onderdelen L, M en N krachtens de artikelen 67, 74, 76 en 77 worden bepaald. De uitvoerder informeert het Staatstoezicht op de mijnen over het werkprogramma (artikel 74, tweede lid, van het Mijnbouwbesluit). Het gaat met name om het verstrekken van informatie over het borgen van de integriteit van de put tijdens de stimulatie en het gebruik van in de ondergrond gebrachte stoffen. Het Staatstoezicht op de mijnen toetst het werkprogramma aan de mijnbouwregelgeving, waaronder de regels die zijn vastgelegd in veiligheidsinformatiebladen en de Europese verordeningen die gelden voor de toepassing van chemische stoffen, waarvoor krachtens artikel 77 bij ministeriële regeling regels zijn gesteld.

Aan de hand van het werkprogramma en de dagelijkse rapportage over stimulatie (artikel 76, eerste lid, van het Mijnbouwbesluit) houdt het Staatstoezicht op de mijnen toezicht op de uitvoering van de stimulatie.

Met de wijziging van artikel 76, eerste lid, van het Mijnbouwbesluit wordt tevens de verwijzing naar het eerste lid in artikel 76, tweede lid, van het Mijnbouwbesluit gewijzigd omdat een verwijzing naar de activiteit van stimuleren in het eerste lid tot een verplichting leidt om een eindrapport te overleggen. Bij stimuleren wordt slechts de productiviteit van de put via een behandeling verhoogd en blijft de infrastructuur van de put onveranderd. Het is niet nodig om over het resultaat van het stimuleren in een eindrapport aan de toezichthouder te berichten.

De Minister van Economische Zaken,